

# DE REFORMATIE

## WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr C. Bouma, 's-Gravenhage; Dr K. Fernhout, Baarn; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr A. Ringnalda, Ermelo; Dr J. C. Rullmann, Wassenaar; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijs, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Stukken en brieven voor de Redactie gelieve men tot nadere aankondiging te adresseren aan de Uitgevers Oosterbaan & Le Cointre te Goes.

Drukkers-Uitgevers:  
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes  
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36090.

Abonnement: f 2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.  
Voor 't Buitenland f 7.50 en voor Ned.-Indië f 6.— per jaar.  
Advertentiën: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f 0.15.

INHOUD: Uit de Schrift: Schriftuurlijk. (Jona 2:1) — Kerkelijk Leven: Candidaten-overvloed. „Hoogeschool”. Over Gandhi. Baron v. Lynden v. Horstwaerde ontken de Christelijkheid der N. S. B. Geref. Apologetisch-Theologisch Tijdschrift. — Uit de Historie: Het Eeuwfeest der Afscheiding. V. — Opy. en Onderwijs: Samenwerking. — Perschoon. — Boekbespreking. — Kerknieuws.

## UIT DE SCHRIFT

### Schriftuurlijk.

En Jona bad tot den Heere, zijn God, vanuit het ingewand van den visch.

Jona 2:1.

Het mag ons opvallen, dat Jona in zijn gebed zooveel uitdrukkingen uit de Heilige Schrift gebruikt.

Wel zal hij in het ingewand van den visch niet aanstonds aan zijn gebed denzelfden vorm hebben gegeven waarin het ons overgeleverd is; die uiterlijke vorm kan wel pas later door hem zijn tot stand gebracht. Maar volgens het opschrift moet toch zekelijk en naar den wezenlijken inhoud dit gebed door Jona in den visch zijn gedacht en tot God opgezonden.

En dan moet iedere opmerkzame lezer, — men zie dit hoofdstuk aandachtig na, — wel toestemmen, dat Jona in zijne gedachten en woorden zich zeer sterk aansluit aan de toen reeds bestaande Schrift, en met name aan de Psalmen, met welke hij volkomen vertrouwd blijkt geweest te zijn.

Telkens komt ge een uitdrukking, een zinswending tegen, die ge herkent uit de Psalmen, en die juist zoo voorkomt in de zangen van David.

Heeft Jona dit met opzet gedaan?

Neen, — het is heilige natuurlijkheid bij hem geweest.

Als profeet des Heeren leefde hij bij het Woord Gods; en dat Woord is, in de benauwdheid die hij doormaakte, zijn kracht en zijn licht geweest. Wat had hij om er zich in zijn diepe ellende aan vast te grijpen? Waar was God? Waar was hulp in zoo overstelpende nood? En zie, — toen had, eeuwen vóór hem, de Heilige Geest uit Davids ellende en uit die van andere Godsmannen gezongen en geklaagd en tot God geroepen en straks gedankt en geloofstaal gesproken. En Jona's ziel werpt zich op die woorden; de Heilige Geest geeft ze hem in het bewustzijn; en Jona grijpt eraan, en geeft aan God de eigen woorden des Heeren terug als de eenige vastheid waaraan hij zich klemde.

Dát is bidden tot den Heere, zijn God.

Maar spreekt hier dan niet duidelijk de ervaring en de gebedspraktijk van de Kerk des Heeren?

Is dit gebruik van Gods Woord niet bekend?

Hebt ge niet in uw leven ondervonden, — in benauwde dagen of in vreugde en dank, — dat de woorden, waarmee ge uw klacht of dank aan God bekend maakt, daar reeds voor u geschreven stonden? En dat ge in uw gebed en in uw lied als vanzelf grijpt naar wat al eeuwen tevoren uit diezelfde omstandigheden door den Heiligen Geest bij monde van de heilige mannen gesproken was? En toen was het ook alsof er meer vastheid in uw gebed gevoeld werd, meer klem bij uw spreken tot God, meer overtuiging en gevoel dat ge er uw God mee bereikt. En toen kwamen er woorden en gedeelten uit de Schrift bij u tot nieuwe betekenis, en wat tot nog toe niet zoo persoonlijk gesproken had, dat begon voor u waarheid en leven te worden.

Welk een zegen is het dan, met dat Woord bekend en in dat Woord onderlegd te zijn. Ook al zou het nog slechts een uiterlijke kennis zijn, — de Heere wil soms die uiterlijke kennis gebruiken om ons een levenden inhoud te schenken. Welk een zegen, als we dan weten wat er in Gods Woord geschreven staat, en wat de zin daarvan is.

Laat ons dan toenemende kennis zoeken van den gedachtenrijkdom der Schrift. Bovenal, — zij er gedurig gebed tot den Heiligen Geest, of Hij het onze ziel tot een levende kennis doe zijn.

Laat ons ook in alle wegen waarin de Heere ons leidt, in donkerheid, in moeite en zorg, in geestelijke worsteling, ook in blijde en dankende ervaring, van Gods Woord gebruik maken. We zijn er zoo sterk mede. We zijn nooit sterker in ons gebed en in onze overleggingen voor den Heere, dan wanneer we Hem wijzen op Zijn eigen Woord, en wij zeggen kunnen: — Heere, hier staat het toch door Uw eigen hand geschreven.

Denken we aan Jona, die zelfs in de diepte der wateren, in sterfensnood, den Heere aansprak met de woorden der Schrift; opdat we, als hij, bij en uit dat Woord leven.

Wij zullen den rijken zegen ervan ondervinden.

v. A.

## KERKELUK LEVEN

### Candidaten-overvloed.

Enkele maanden geleden sprak ik voor de microfoon der Ned. Chr. Radio-Vereeniging op verzoek in den cyclus „beroepskeuze” over „de toekomst van den gereformeerden theoloog”. Natuurlijk kwam daarbij ook ter sprake de overvloed van theologische kandidaten onder ons, en de mogelijkheid, om voor hen plaats te vinden. Nog steeds vind ik, dat die nood der kandidaten ons aangaat, en ben ik het oneens met het weekblad „Woord en Geest”, dat een medewerker de vraag heeft laten stellen, of de kandidaten er waren voor de kerk, dan wel de kerk voor de kandidaten. Ik blijf dat een dwaze probleemstelling vinden.

Eenigen tijd na het uitspreken van dit radio-woord ontving ik een brief van een belangstellend lid eener gereformeerde kerk, die, in terugslag op wat ik dien avond gezegd had, mij meedeelde, gaarne iets te willen doen in de aangegeven richting. Hij wilde mij gaarne daarover spreken. Zelf had ik evenwel geen tijd, op de aangegeven plaats met dezen briefschrijver te onderhandelen. Ik zou evenwel tijd „gemaakt” hebben, indien mij niet ter oore gekomen was, dat in een bepaalde plaatselijke kerk dezelfde aangelegenheid ter sprake gekomen was, en eveneens gezonden werd op wegen ter ontcoming aan den nood. Ik heb toen ook, op aandrang van hen, die mij uit deze kerk erover aangesproken hebben, twee dingen beloofd:

a) dat ik hen in contact zou brengen met den schrijver van zooveen;

b) dat ik over de zaak in „De Reformatie” schrijven zou.

Ik beloofde het onder b) vermeldde te doen, als ik van de uitkomst van het onder a) toegezegde, en inmiddels ook gebeurde, werk bericht zou gekregen hebben.

Thans blijkt, dat door de H.H. Prof. Grosheide en Dr J. L. Schouten een actie geopend is, welke bedoelt, in denzelfden geest te handelen.

Dit artikelje dient nu om: a) allereerst aan de bovenbedoelde personen mee te delen, (het is voor mij de kortste weg), dat mij thans een afzonderlijk aan de orde stellen van de zaak hier ongewenscht lijkt, omdat we anders versnippering krijgen; b) hen te verzoeken, zich te wenden tot Dr J. L. Schouten, correspondentie-adres van bovengenoemde commissie, c) de zaak nog eens onder de aandacht van het gereformeerde volk te brengen.

Naschrift. Verleden week bleef dit artikelje ter drukkerij liggen. Sinds heeft het zijn actualiteit verloren; Dr Boerkoel heeft reeds over de zaak geschreven, en meegedeeld, dat ook uit de kerk van Watergraafsmeer (boven door mij bedoeld) pogingen zijn opgekomen, die tenslotte ge-

leid hebben tot overlegpleging met Dr Schouten. Zooveen kreeg ik weer een brief erover uit Voorburg. Mag ik ook dezen schrijver dus naar Dr Schouten verwijzen? Het is beter, dat alles in één hand blijve.

K. S.

### „Hoogeschool”.

Dr W. A. van Es schrijft in Geref. Kbl. Leeuwarden, dat de naam „Theologische Hoogeschool” verwarring zou veroorzaken tusschen universiteiten en kerkelijke seminariën.

Op welke seminariën hij het oog heeft, weet ik niet; ik vermoed, dat Dr van Es aan roomsche denkt. De Gereformeerde Kerken althans hebben geen seminarie; zou iemand dit meenen, dan dienden haar tegenwoordige hoogleraren voor ontslag te worden voorgedragen, want niet één van hen geeft onderwijs, zooals het voor een seminarie verlangd wordt. En de lezers van het kerknieuws weten, dat de curatoren niet denken aan een voordracht voor ontslag.

Overigens begrijp ik het niet goed. Brengt de benaming Technische Hoogeschool, Handelshoogeschool, Landbouwhoogeschool dan ook verwarring tusschen universiteiten en b.v. een polytechnisch „seminarie”? De welgever denkt er anders over. Het woord „hoogeschool” is van het woord „universiteit” zeer duidelijk in bepaalde naams-verbindingen afgegrensd. De benaming Theologische Hoogeschool zou juist duidelijk uitdrukken, dat enerzijds geen universiteit bedoeld was en anderzijds iets, dat in wezen anders is, dan in Apeldoorn b.v. bestaat. Dáár heeft men een vorming, die aan de aspirant-leerlingen slechts de primitiefste eischen stelt voor de toelating, voorts een soort van uit de verte een deel van het gymnasium volgend onderwijs gegeven door de eigenlijke docenten, die voor hun vakken geen enkele wettelijke bevoegdheid bezitten en nog enkele kerkelijk-theologische lessen ten behoeve van de Chr. Geref. Kerk.

Maar dat is iets totaal anders, dan de Theol. Hoogeschool te Kampen geeft.

Juist de naam „School” is verwarrend. De naam „Hoogeschool” zou de verwarring bij sommigen helpen wegnemen.

K. S.

### Over Gandhi.

In „Opbouw” schrijft ds F. Dijkema:

Gandhi en het Christendom door Dr J. N. Sevenster.

Uitgave van de Erven F. Bohn N.V., Haarlem. Prijs f 5.—.

Dit werk — de door Teylers Godgeleerd Genootschap bekroonde prijsvraag — is waard om voor de lezers van Opbouw besproken te worden. Zoowel de persoon van Gandhi als zijn beginselen oefenen niet alleen in Indië maar ook verre daar buiten op duizenden een groote aantrekkingskracht uit. Het is echter moeilijk om zich van hem, van zijn leer, van zijn strijd een juiste voorstelling te maken. Het is de groote verdienste van Sevensters boek, dat hij in het eerste gedeelte van zijn boek (blz. 9—106) Gandhi bijna voortdurend zelf aan het woord laat om ons zijn beginselen te laten uitleggen: hoe de grondslag van al zijn denken en doen zijn godsdienstig geloof is en voor hem religie en ware moraal onafscheidelijk met elkander verbonden zijn. Zijn godsdienst is 't Hindoeïsme. Maar hij acht dezen godsdienst niet den éénig waren. „Voor ons allen bestaat er slechts één God of wij Hem door de Koran, den Bijbel, de Zendavesta, de Talmud of de Gita vinden, en Hij is de God der waarheid en der liefde.” Boven de verscheidenheid van voorstellingen kan de band met God aanwezig zijn. Gandhi is overtuigd, dat de wetten van gedrag en moraal, neergelegd door de grootste godsdiensten der wereld, praktisch gelijk zijn. De waarde van een godsdienst moet beoordeeld worden naar de zuiverheid van zijn aanhangers. Aanbidding van God veronderstelt levensheiliging.

In dit citaat spatieerde ik een volzin. Ik geloof, dat men beter doet, de zaak om te keeren; volgens Gandhi betekent de „band met God”, de mystieke unie met wat hij hem God heet, het boven de „verscheidenheid van voor-